

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Historico-Juridicus De Præcedentia Controversa
Monachos Benedictinos Inter Et Canon. Regulares S.
Avgvstini**

Stolte, Benedict

Erfordia, 1730

VD18 1179271X

§. IV. Solvitur objectio ex antiquitate regulæ desumpta,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64547](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64547)

hunc errorem, cultum istum suis minimè invidentes sanctis ; ast, si eorum antiquitate & ipsi oppugnantur *Benedictini*, impudent sibi met ipsis *DD. Canonici Regulares*, si hocce strepitu suscitabitur etiam *Papebrochius* quis, haud difficulter ostensurus, ex omnibus propriis, *Canonicorum Regularium* s. *AVGVSTINI* festis, respectivè vix aliqua ipsis remanere ; certè enim, si inelytus status *Petrinus* & *ordo Benedictinus* suos sibi solis repetunt *SANCTOS*, continget ferè *DD. Canonicis Regularibus*, quod in fabula *Monedule* alienis plumis ornatae. Advertere hic oportet, dicente *DANIELE PAPEBROCHIO*, *comment. N. 38. pœnam gravissimam mereri illos, qui talia falsa scienter offerunt S. Congregationi.*

§. IV.

Solvitur objectio ex antiquitate regulæ petita.

29. *Objicies* 3tio : Antiquitas ordinis desumenda est ab antiquitate regulæ, quæ est ordinis anima, sed regula *Canonicorum regularium* ordinis s. *AVGVSTINI* est *Regulâ Benedictinorum* antiquior, utpote scripta
à s.

à s. AVGVSTINO, cujus mors s. BENEDICTI Nativitatem annis 50 antecessit, ergo & ordo *Canonicorum regularium* est antiquior ordine s. BENEDICTI.

Resp. D. desumenda est ab antiquitate regulæ formaliter & ut approbatæ, C. materialiter & non approbatæ, N. sed regula *Canonicorum regularium* est antiquior materialiter & non approbata, C. formaliter & ut approbata, N. Regulam enim s. AVGVSTINI ante sæculum undecimum non esse approbatam, patet, quia ante illud nullum hujus approbationis, nec in Bullis summorum Pontificum, nec in Conciliis, nec in aliis literis quibusdam authenticis invenitur vestigium; & primùm sub VRBANO II. post annum 1087. in Bullis Pontificiis, ac deinceps in Conciliis teste MABILLON in replicâ fol. 54. primùm RHEMENSIS annò 1131. regulæ AVGVSTINIANÆ fit mentio; deinde *Lateranensi* sub INNOCENTIO II. annò 1139. Et utrobiquè scil. in priore *Canone* 6. posteriori *Can.* 26. MONACHI BENEDICTINI *Canonicis Regularibus*, & regula s. BENEDICTI regulæ s. AVGVSTINI præponitur, quod & factum in **Conc. MEDIOLANENSI** annò 1287. NARBO-
NENSI

NENSI 1214. COLONIENSI 1442. & aliàs ferè semper. imò & ipso in jure *Can. pernitiosam* 18. qu. 2. & *cap. de statu Monachorum* & *Canonicorum regularium*, qui ordo nominandi *præcedentiam* denotat.

30. Requiritur autem ad universalem valorem regulæ, approbationem Pontificium, cum communi Canonistarum docet BORDONVS in *Theat. præced. n. 245.* & apud TAMBVR. *de jur. Abb. tom. 1. disp. 25. q. 1. n. 258.* & *n. 256.* ex BVRCARDO in *Summa L. 8.* probat ANTONIVS MASSA GALLESIVS per *Concilia, Aurelianum, Moguntinum, Triburiense & Toletanum*, atque per *Canones plurimos*, esse prius approbatam regulam s. BENEDICTI, asseritque *n. 58.* Doctores præsupponere pro indubitato, quod tempus approbationis regulæ per sedem Apostolicam factæ tribuat & *prælationem & præeminentiam* ante alias postea approbatas, non autem tempus institutionis regulæ, quod pluribus probat CORBIN. KHAMM *p. 3. Hierarch. August. relat. 1. observ. 2. n. 168.* & *sqq.*

31. Dixi in responsione, s. AVGVSTINI regulam esse antiquiorem non formaliter, sed materialiter tantum, quamvis enim id, quod
mo-

modò dicitur *regula*, sit conscriptum à S. P.
 AVGVSTINO, non tamen ut *regula* aliqua
 alicujus *ordinis*, nec tanquam *regula* fuit
 unquam data *Canonicis*; sed vixit S. AVGV-
 STINVS cum sui Monasterii Clericis se-
 cundum normam Apostolorum, sequè eis
 præbuit *vivam regulam vitæ clericalis*. POS-
 SIDON. *in vita S. AVGVSTINI cap. 5.* sic ha-
 bet: „Monasterium intra Ecclesiam mox
 „instituit, & cum Dei servis vivere cœpit
 „secundum modum & regulam sub S. AN-
 „CTIS APOSTOLIS constitutam: maxi-
 „mè, ut nemo, quicquam proprium in illa
 „Societate haberet, sed eis essent omnia
 „communia, & distribueretur unicuique,
 „prout cuique opus erat. „ Vixerunt er-
 go *Clerici S. AVGVSTINI* non secundum re-
 gulam ab IPSO conditam, sed secundum re-
 gulam ab Apostolis constitutam, quæ ma-
 ximè consistebat in modo communis vi-
 tæ. „ Nequè verò absurdum est (ait PRO-
 „SPER STELLARTIVS apud HÆFFTE-
 „NVM *l. 1. tract. V. disq. 1.*) monasterium à
 „DIVO AVGVSTINO conditum sine pe-
 „culiari scriptâ vivendi normâ dirigi.
 „quâ namquè regulâ olim in ÆGYPTO &
 „PALÆSTINA Cœnobitæ simul & Eremi-
 „tæ

„tæ fuerunt usi sub ANTONIO & HILARIO-
 „NE? quibus legibus subditi *Bethlehemitici*
 „HIERONYMO, *Mediolanenses* SIMPLICIANO
 „& AMBROSIO? nullane VIRIS tam REGV-
 „LARIBVS fuerit regula? nulla, quod lega-
 „tur, præter Apostolicos actus & Evan-
 „gelium.„ Moderna autem *Canonicorum*
Regularium regula est Epistola à s. AVGV-
 STINO Monialibus data, quibus ejus so-
 ROR PERPETVA præerat. Ita præter plu-
 res à YEPES tom. 2. *Chron. gen. ad annum 615.*
 citatos, & præter CRVSENIUM de *antiquitate*
Ord. s. AVGVSTINI fol. 52. Regulam s. AV-
 GVST. non habuisse *Canonicos Regulares* an-
 te annum 1000 affirmantem, tenent ex
Benedictinis ipse YEPES l. c. MABILLON in *gem.*
Apolog. REYNERVS in *Apostolatu Benedictino*
tr. I. sect. I. fol. 160. HVGGO MENARDVS, RAN-
 BECK *Calend. Bened.* EGGER in *Idæa Ord. p. 5.*
fol. 305. & sqq. Ex aliorum Ordinum scri-
 ptoribus, BELLARM. de *Scriptoribus Eccl. fol.*
122. & sqq. RODRIQ. tom. I. q. 3. a. 1. DV-
 BOIS in *Auctario Hist. Parisiens.* HENSCH-
 NIVS & PAPEBROCHIVS in *Act. SS. ad*
diem 8. April. fol. 777. apud PAPEBROCHIVM
 in *resp. ad exhibitionem errorum art. 13.* STEL-
 LARTIVS *Ord. Erem. s. AVG. NICOLAVS*

DES NOS, frequenter ab ipso COMMENTATORE pro se citatus, scribens, anno 1674. nemine ex suis contradicente, probantibus verò duobus è SORBONA Doctoribus, ad hoc à Facultate Theologica deputatis. LANDMETER *Canonicus Regularis præmonstratensis*. GALLONIUS *apol. contra Belotum*. VALENTIA *tom. 3. disp. 3. q. 10. p. 5.* sic autem. Ex Germanis Scriptoribus *Canonicorum Regularium* idem docent NEBRIDIVS à *Mundelheim*, GEROHVS *Præpositus Reicherspergensis*, WERLINVS *Præpositus Diessensis*, WILLIBALDVS MAIR *in vita s. AVG. quorum testimonia fusiùs videri possunt apud CORB. KHAMM. p. 3. rel. I. num. 83. & seqq.*

32. CONFIRMATVR: S. GREGORIUS MAGNVS regulam S. BENEDICTI confirmans, sic dicit; “EGO GREGORIUS &c.
 „legi regulam, quam ipse sanctus (BENEDICTVS) manu propriâ scripsit, laudavi eam, & confirmavi in S. Synodo, & per diversas partes ITALIÆ, & ubicunque latinæ literæ legerentur præcepi, ut diligentissimè observarent, quicumque ad conversionis gratiam accessuri essent usque ad finem mundi.” Reperitur hæc

hæc confirmatio in BVLLARII CASSI-
NENSIS tom. I. fol. f. Unde sic licet di-
scurrere: Si S. AVGVSTINVS suæ Eccle-
siæ dedisset regulam, quam habent mo-
dèrni *Canonici Regulares*, hæcquè tempo-
re S. GREGORII fuisset in usu, hanc istâ
Regulæ Benedictinæ confirmatione S. GRE-
GORIVS tanquam minùs congruam, ac-
cedentibus ad conversionem (quod et-
iam faciunt *Canonici Regulares*) proscripsis-
set, quia præcepit, ut quicunque ad con-
versionis gratiam accessuri essent, *Bene-
dictinam* observarent regulam, atqui dici
non potest, SVMMVM PONTIFICEM S.
AVGVSTINI tanti Doctoris regulam im-
probâsse, ergo ista non fuit data *Canoni-
cis*, aut saltem non propagata. quod &
inde evincitur, quia teste JACOBO VA-
DIANO, præfat. ad tractat. 3. rerum Aleman-
nicarum, à Pontificatu istius GREGORII
MAGNI, trecentis annis non alia in Ale-
mannia in usu fuit regula, quàm S. BENE-
DICTI. HYACINTHVS de Graveson in
hist. Eccles. tom. 3. p. m. 63. & 131. tom. IX.
pag. 136. & 137. refert, octavo sæculo regu-
lam S. BENELECTI in Gallia, Germania,
Italia & Anglia, primas tenuisse, ideoquè

factum, ut omnes in Occidente Monachi, qui ante hæc sequebantur regulas à Sancto CÆSARIO, HONORATO, AVRELIANO, MARTINO, COLVMBANO, CASSIANO & aliis conditas, relictis hisce regulis, unam s. BENEDICTI regulam fuerint amplexi, hæcquè sæculo nono sola in Cœnobijis dominaretur; videatur etiam CONCIL. AQVISGRANENSE *cit. supra n. 37.*

DICES I. cum PENNOTO *hist. trip. l. 1. cap. 18. n. 2.* Ipse AVGVSTINVS fatetur, se Clericis secum viventibus leges nonnullas scripsisse, hoc enim verba ejus redolent, *in 1. serm. de communi vitâ Clericorum, exarata; noveram enim & novi omnes, qui mecum viverent, nôsse propositum nostrum, nôsse legem vitæ nostræ.* Et POSSIDIVS cap. 15. cum ait: quod *indisciplinationes suorum & transgressiones à regula arguebat,* & supra cap. 5. cum ait: quod *cum servis Dei cœpit vivere in Monasterio, secundum regulam sub Sanctis Apostolis constitutam;*
 „ Quid enim aliud ipsa B. AVGVSTINI re-
 „ gula, nisi eadem regula Apostolica, quæ
 „ ante sine scriptura servabatur, in scriptis
 „ redacta? & sanè quis Credat B. AVGV-
 STI-

STINVM, qui paucis fœminis in Mo-
 nasterio degentibus Regulam scribere
 voluit, *suos Clericos*, cum quibus 40. cir-
 citer annis in communi vixit, quorum
 instituendorum, vel potiùs ad exemplar
 vitæ apostolicæ reformandorum curam
 præcipuam mente gerebat, quorum
 plures adhuc vivens, Ecclesiis regendis
 & Monasteriis instituendis, in diversis lo-
 cis Presbyteros & Episcopos dedit, sine
 regulâ scriptâ relinquere voluisse,,? ita PEN-
 NOTVS.

Resp. ad textum ex S. AVGVSTINO ci-
 tatum, non loqui ibi AVGVSTINVM, nisi
 de lege & regula, quæ ex Actis Apostolo-
 rum colligitur, quod ipsum satis declarat,
serm. de vitâ clericorum, qui incipit: propter
quod volui; in quo ait: "Nos omnes, aut
 penè omnes, sic nos vivere in eâ domo,
 quæ dicitur domus Episcopi, ut quan-
 tum possumus, imitemur eos Sanctos,
 de quibus loquitur liber actuum Apосто-
 lorum: nemo dicebat aliquid proprium,
 sed erant illis omnia communia,, & alte-
 ro sermone, qui incipit: *charitati vestræ,*
 similia habet: "quomodo vivere veli-
 mus, quomodo Deo propitio jam vi-

„vamus, quamvis de Scriptura Sacra mul-
 „ta noveritis, tamen ad commemoran-
 „dos vos, ipsa de libro actuum Apосто-
 „lorum lectio recitabitur, ut videatis,
 „ubi descripta sit forma, quam desidera-
 „mus implere.

Ad I. quod allegatur ex POSSIDIO.
 Resp. POSSIDIUM sic habere: *à regulâ re-
 ctâ & honestate.* non ergò loquitur de re-
 gulâ à S. AVGVSTINO scriptâ. quinimò
 ex illo 25. capite, ubi domesticam S. AV-
 GVSTINI disciplinam cum suis *Clericis*
 POSSIDIUS describit, argui posset, eos
 ibidem non usos esse eâ, quæ nunc habe-
 tur S. AVGVSTINI, regulâ. ibi enim poena
 jurantis commemoratur, nempe *ut unam
 de statutis perderet potionem*; numerus
 enim erat suis secum commorantibus &
 conviventibus poculorum præfixus; hoc
 autem in regula non habetur. quod veri-
 simile non est ab AVGVSTINO omissum
 fuisse, si propriam, juxta quam cum suis
 vivebat, scripsisset regulam.

Quod 2dò dicitur ex POSSIDIO, verè
 insinuat aliam à S. AVGVSTINO non præ-
 scriptam regulam, sed contentos fuisse
 Lectione illâ ex Actis Apostolorum recita-
 tâ,

tâ, quam solam, ut vidimus, *Clericorum* fuorum vivendi formam objicit, vel ignorantibus vel perscrutantibus.

Ad rationem, quam addit PENNOTVS, jam constat ex dictis, novum non esse, si absquè scriptis regulis suam S. AVGVSTINVS, priscorum patrum more, sc. (MARTINI Turonensis, SIMPLICIANI, HIERONYMI) regeret congregationem, nimirum, ut annotavit STELLARTIVS, *lex viva erat AVGVSTINVS presentibus, absentibus verò fœminis scriptam dedit legem, & verò sine illa, ut ipse AVGVSTINVS ait Epist. 109. Sanctimoniales in Monasterio per multos annos & numero & ætate creverant, sine illa eruditæ, sine illa velatæ, sine illa multiplicatæ erant vid. HÆFFT. l. 1. tract. v. disq. 1.* Porro, ut demonstratur, non fuisse sententiam, etiam inter ipsos *Canonicos Regulares* communiter receptam, regulam à S. AVGVSTINO conditam, & per GELASIVM I. (de quo §. seq.) esse propagatam, fidem facit *Antiquarium Monasticum NEBRIDII à Mundelheim Canonici Regularis in Austria*, qui recitatâ eâ opinione, ait eam valdè esse incertam; *Sed hæc ipsa res incerta est; mirum*

enim, si tamdiu fuit, in Conciliis nusquam
ejus fieri mentionem, sicut regulæ s. BENE-
DICTI, cum non rarò fuisset occasio. ita Vir
sinceræ fidei satis testatur, se non adeò
convictum de regulæ suæ antiquitate.

33. DICES 2. Cum COMMENTA-
TORE fol. 4. regulam s. AVGVSTINI,
nullâ indignis approbatione, cum ante
CONCIL. LATERANENSE fuerit institu-
ta per s. AVGVST. Episcopum, qui legiti-
mè id ante illud Concilium facere poterat
tanquam *Ordinarius*.

Resp. Ante CONCIL. LATERANENSE
potuit quidem Episcopus pium aliquod
collegium vel statutum in suâ Diœcesi ap-
probare, *Can. 209. q. 3. Et cap. 2. de constit. in*
6. non tamen regulam universalem. quia
potestate approbandi vel ferendi leges in
omnes fideles, vel pro aliquo communi in
Ecclesia, statu solus pollet PAPA. *Can. 2. dist.*
22. can. 14. q. 3. vid. etiam *cap. Unicum de voto*
Et voti redemptione in 6. CARD. de LVCA. Theatr.
verit. tom. 1. de regular. discurs. 61. n. 6. YEPES
chron. gen. ad an. 615. CARAMVEL de Cisterc. præc.
fol. 61. LESS. l. 2. C. 41. dub. 1. Fr. EMANVEL
RODERIC. tom. 1. qq. regul. q. 1. a. 2. BAR-
THOLVS in L. Sodales ff. de Colleg. illic. lit.
F.

F. PANORM. in cap. fin. X. de relig. dom. & Concil. 55. part. 1.

34. INS. Cum EODEM l. c. omnes regulæ ante Concilium Lateranense erant ipso jure approbatæ per cap. fin. de relig. dom. & GLOSSA in cap. un. §. ult. eodem tit. l. 6. pro quo etiam est textus in Can. Parsimoniam: Resp. In isto Cap. fin. excerpto ex Concilio Lateran. sub INNOCENTIO III. anno 1215. celebrato, non dicitur, omnes regulas ante illud CONC. ipso jure fuisse approbatas; sed tantum ibi statuitur, ut, quicumque ad religionem converti voluerit, unam de approbatis assumat. Similiter qui voluerit religiosam domum de novo fundare, regulam & institutionem accipiat de approbatis.

Nec favet GLOSSA in cap. un. §. penult. de religios. dom. in 6. nam ex ea notandum est, "quod GREGORIUS X. anno 1271. „PAPA creatus, in CONC. GEN. LVGDV- „NI noluit aliquem mendicantium ordi- „nem dimittere (GLOSSA permittere) „nisi Prædicatores & Minores: de non Men- „dicantibus tres: Cisterciensem & Ordinem „Nigrorum, & de Templariis & Hospitalariis „unum ordinem facere. Hanc tamen

„voluntatem suam pro eo tempore su-
 „spendit: Sic enim (ait GLOSSA) dicebat
 „litera: in suo statu volumus permanere,
 „donec de ipsis fuerit ordinatum, inten-
 „dimus siquidem tam de *illis*, quàm de re-
 „liquis etiam *non mendicantibus ordinibus*,
 „prout animarum saluti & eorum statui
 „expedire videbimus, providere. At
 „GREGORII intentum BONIFACIO
 „VIII. non placuit exequi: idcirco hoc
 „(id est, verba primùm citata) detrahit,
 „ait GLOSSA, BONIFACIUS de CONCI-
 „LIO GREGORII; ac præter *Prædicato-*
 „*res, & Minores*, etiam *Ordines Eremitarum*
 „*S. AVGVSTINI & Carmelitarum* in *solido*
 „(GLOSSA aliàs *solito*) statu voluit perma-
 „nere.” Quis extorquebit ex ista GLOS-
 „SA, omnes regulas ante CONCIL. LATE-
 „RAN. ipso jure censi approbatas? videat-
 „tur *Caput*, videatur GLOSSA.

Contrarium autem inde, & ex *C. quo-*
rundam: colligitur hoc modo: *Ordo Ere-*
mitarum S. AVGVSTINI, uti patet ex di-
 „cto *cap. unic. §. sanè*. fuit ante CONCIL.
 „LATERANENSE, & tamen à BONIFA-
 „CIO VIII. in eodem *6. Decret. cap. quo-*
rundam 24. de elect. *Ordo prædicatorum præ-*
 fer-

fertur *Eremitis* s. AVGVST. quia, ut ait GLOSSA, antiquior fuit ejus institutio, & (ponitur in margine) confirmatus ab HONORIO III. anno 1216, ergò licet detur, regulam s. AVGVSTINI vel AVGVSTINIANORVM præcessisse CONCILIVM AVRELIANENSE, præcisè per hoc, deficiente approbatione, nulla ei conceditur prælatio, nullus juris effectus.

35. Et CANON. *Parsimoniam* 5. dist. 41. miram patitur violentiam à COMMENTATORE, dum huc adducitur: desumptus est hic CANON ex *cap. ult.* CONC. GANGRENSIS habiti anno 328. ante tempora s. AVGVSTINI, ubi approbatâ parsimoniâ vestium, dissolutione non receptâ sive reprobatâ, agitur de oratoriis, his verbis: „Et domus Dei honoramus & conventus, qui in illis fuerint, tanquam sanctos, & utiles recipimus, pietatem in privatis domibus non concludentes, sed omnem locum in nomine Dei ædificatum honorantes, & congregationem in Ecclesiâ factam ad utilitatem communem recipimus, & bona opera, quæ super vires (in priscâ versione habetur: quæ juxta vires) in fratres pauperes exer-

„centur, secundum Ecclesiasticas traditio-
 „nes beatificamus, & omnia, quæ conve-
 „niunt traditionibus Apostolicis, & sancta-
 „rum scripturarum præceptis, in Ecclesia
 „fieri exoptamus.” Ubi fidelium con-
 gregationes, sive conventus in oratoriis
 ad orandum, & distribuendas (more pri-
 stino) eleemosynas instituti approbantur,
 & laudantur, uti patet. Et GLOSSA di-
 cit: *argui ibi contra illos, qui dicunt, melius
 esse orandum in privato loco, & non coram ho-
 minibus, quàm in Ecclesia.*

Quomodo ergo ex isto CANONE pru-
 denter inferri potest: ergo ante CONCIL.
 LATERANENSE omnes regulæ erant
 approbatæ? cur non & infertur, regulam
 s. AVGVSTINI jam esse approbatam, an-
 tequam conderetur à s. AVGVSTINO?
 quia CANON iste jam emanaverat ante s.
 AVGVSTINVM: sed etiam hoc datô: sc.
 omnes regulas generaliter isto CANONE
 esse approbatas, nec unciam tamen juris
 exinde obtinent *Canonici regulares* præ BE-
 NEDICTINIS specialiter prius approba-
 tis, sicut nec *Eremitæ AVGVSTINIANI*
 obtinuerunt præ *Dominicanis*.

36. INS. Cum COMMENTATORE fol.

4.5.

4. S. GELASIVS PP. omnia legitima s. AVGVSTINI scripta expressè approbavit, inter quæ continebatur regula sub titulo sermonis tertii *de communi vitâ clericorum*; ergo GELASIVS etiam approbavit regulam, quia, qui totum approbat, singula membra comprehendit. *Leg. si quod earum § L. si is, qui ff. de rebus dubiis.*

Resp. I. N. Suppositum, s. AVGVSTINVM unquam *Canonicis* regulam dedisse, quomodo ergo talis potuit à GELASIO approbari? neque enim unquam demonstrabitur, ipsum s. AVGVSTINVM *de communi vitâ clericorum agere de regulâ* à se peculiariter scriptâ, inquit PAPEBROCHIVS *f. i. in resp. ad exhib. errorum p. 2. a. 13. n. 84.*

Resp. 2. N. Conseq.; infertur enim nihil, quia nimium, nam probaretur etiam ss. BASILII & HIERONYMI regulas in eodem *Can. f. Romana Ecclesia dist. 15.* esse approbatas, quoad effectum juris, cum tamen regula s. HIERONYMI tanquam approbata nullibi, admittantur, & BASILIANI non multis ab hinc annis cum BENEDICTINIS in *Hispania* de præcedentiâ contendentes non ad istum CANONEM,

NEM, nequè ad antiquitatem suæ institutionis, confugiebant, sed specialem regulæ suæ inquirebant approbationem. Item sequeretur; si nunc ex aliis aliorum ss. PP. in eodem CAN. approbatis opusculis v.g. CYPRIANI, HILARII, AMBROSII &c. aliqua vitæ christianæ norma desumeretur, foret ista hōc ipsō tanquam regula approbata, quiquè eam sequerentur, componerent ordinem in Ecclesia approbatum, nec ageretur contra *cap. fin. de Relig. dom. cit. n. 34.* assumeretur enim aliqua regula de approbatis, approbato enim toto, approbantur & singula membra. Sicquè ingenti ORDINVM confusioni data esset occasio: unde.

Resp. 3. In dicto CANONE approbari opera S. AVGVSTINI, sicut & ALIORVM PP. tantum quoad hoc, quod utiliter possint legi, & nihil in eis contineatur, quod sit contra fidem, & bonos mores, ut patet ex contextu totius CANONIS. hinc

Resp. 4. Axioma illud: *qui totum approbat, singula membra comprehendit*: intelligendum est, solummodò in eo sensu approbari membra, in quo approbatur totum; *Sensum enim, non verba non verba con-*
sider-

fiderare debemus. Cap. præterea 8. de verb. signif. & intelligentia dictorum ex causis est assumenda dicendi: cap. intelligentia 6. eod. tit. cum ergo totum, sc. omnia opuscula
 S. AVGVSTINI à GELASIO non approbentur, nisi ut sana in fide, ita & pars ista quam dicunt modò regulam.

Lex *Si quod earum* cit. à COMMENTATORE teste CORB. KHAMM. nec in digestis, nec in codice reperitur, sicquè venditantur umbræ.

37. INS. CVM COMMENT. fol. 13. n.
 38. antiquus rerum Gallicarum Historicus AYMONIVS l. 5. hist. c. 10. & 17. de constitutionibus in CONC. AQVISGRANENSI sub LVDOVICO PIO pro *Canonicorum Regularium* generali reformatione dicit: fuisse necessarium, ut S. AVGVSTINI regulæ adderentur statuta, cum illa sit admodum generalis, nec ad particularia descendat.

Resp. Cum CORB. KHAMM. p. 3. fol. 80. COMMENTATOREM fallere. etenim AYMONIVS (non AYMONIVS) nec in citatis Locis, nec alibi in suo opere vel verbulum habet de *Canonicis Regularibus*, nec de regula S. AVGVSTINI, nec statu-

statutis eidem addendis. CONCIL. AQUIS-
 GRANENSE alterum anno 836. sub LVDO-
 VICO PIO celebratum regulam *Canonico-
 rum & Monachorum* determinat his ver-
 bis: " *Canonici* secundum id, quod conti-
 netur in libro, qui de eorum vitâ colle-
 ctus est, religiosè converſentur; *Monachi*
 verò secundum regulam à D. BENE-
 DICTO traditam unanimiter, quantum-
 cunque possibile est, ejus religionis re-
 gularem vitam in omnibus sectentur,"
 apud THOMASS. p. 1. fol. 709. & YEPES
 tom. 2. fol. 57. Quare ibi sæculo IX. re-
 gulæ s. AVGVSTINI nondum erat men-
 tio, nec *Regularibus* alia, quàm regula s.
 BENEDICTI erat præscripta. vide dicta
 supra de GEROHON. 19. & 9.

38. DICES 3. *Facultas Parisiensis* da-
 mnavit Sententiam *Erasmi* dicentis: re-
 gulam s. AVGVSTINI solis foeminis esse
 scriptam. Item *Valentinus* dicit, sacrum
 officium jussisse, deleri illud figmentum
Erasmi. Item *Suaret. tr. de variet. relig. l.*
2. c. 8. dicit, istam censuram *Erasmi* ab
 omnibus viris piis meritò damnatam.

Resp. *Facultatem Parisiensem* non da-
 mnâsse istam sententiam *Erasmi*, sed hanc
 sc.

sc. tempore S. AVGVSTINI religiosos non
 vovisse, & neque S. AVGVSTINVM, ne-
 que eas, quas rexit personas NB. *Monachis-*
mus professas. Idem dicendum ad te-
 stimonium *Valentini*: certum enim con-
 tra hæreticos est. S. AVGVSTINI tem-
 pore in *Oriente* vota jam esse facta, ait
 namque S. AVGVST. *tom. 8. in ps. 75. circa*
finem. “Unusquisque Deo, quod vovet
 „si respicit retrosum, malum est: nescio,
 „quæ castimonialis nubere voluit, quid
 „voluit? quod & virgo quælibet. quid
 „voluit? quod & Mater ipsius, aliquid
 „mali voluit? mali planè, quare? quia jam
 „voverat Domino Deo suo &c.” Simi-
 liter & *Monachismus* S. AVGVSTINO, ejus-
 què Discipulis non esse negandum, con-
 stabit ex dicendis §. 6. n. 46. & C. 2. §. 4.
 n. 87. 88.

Ad SVARETZ respondet PAPEBRO-
 CHIVS *l. c. fol. 30.* “in historicis SVAREM
 „non esse comparandum cum BELLAR-
 „MINO, cujus in libro de *scriptoribus* lo-
 „cum (sc. *ex tribus regulis sola tertia est S.*
 „AVGVSTINI, *sed fœminis data, non viris*) si
 „præ oculis habuisset, cavisset utique ab
 „omnibus piis doctisque viris doctissimi
 pi-

„piïssimiquè CARDINALIS sententiam da-
 „mnatam dicere „ idem ibid sc. *in resp.*
ad exhibit: errorum p. 2. fol. 30. sic loquitur:
 „SS. THOMÆ, ANTONINO, VINCEN-
 „TIO, ANTONIO, PATAVINO item
 „GRATIANO, CAJETANO, ALANO si-
 „milibusquè mediï ævi *scriptoribus* aut *Ec-*
clesiasticis (existimantibus, regulam s.
 „AVGVSTINI ab ipso esse viris datam)
 „nulli dedecori esse, ignorâsse aliquid suâ
 „ætate ignotum, & magno utique studio
 „hisce ultimis sæculis productum, proba-
 „tumquè.

§. V.

Canonici Regulares non derivantur à S. Augustino.

39. OBJICIES 4. *Ordo Canoniorum Re-*
gularium derivatur à S. AVGVSTINO, er-
 gò est antiquior ordine S. BENEDICTI.
 probatur An. ex Historiâ: S. AVGVSTI-
 NVS in sua Hipponensi Ecclesia aliquam
Clericorum Regularium communitatem in-
 stituit, ex qua GELASIVS I. ad summum
 Pontificatûs apicem electus anno 492.
 natione fuit *Africanus*, VALERII imme-
 diatè